

DE VERZOENING EN DE KAMER VOOR MINNELIJKE SCHIKKING

Wet van 19 december 2023 houdende diverse bepalingen in burgerlijke en gerechtelijke zaken (BS 27/12/2023)

Auteur : Sylvie Frankignoul

Rechter Franstalige ondernemingsrechtbank te Brussel, voorzitter KMS

Co-voorzitter Gemme Belgium

Vertaling: Caroline Rooms, referendaris Marktenhof Brussel

BOEK I., TITEL I. – Hoven en rechtbanken en hun leden.

Verplichting tot inrichting van een KMS vanaf 1/9/2025

Er moet vanaf 1 september 2025 minstens één KMS zijn in elke rechtbank van eerste aanleg, ondernemingsrechtbank, arbeidsrechtbank en in elk hof van beroep en arbeidshof.

Als het hof of de rechtbank in afdelingen is onderverdeeld, moet er in minstens één afdeling een KMS aanwezig zijn.

DE KMS bestaat uit één magistraat voor wat betreft de rechtbanken van eerste aanleg en de hoven van beroep en 3 magistraten (1 beroepsmagistraat en 2 rechters in ondernemingszaken en rechters sociale zaken) voor wat betreft de ondernemingsrechtbanken en arbeidsrechtbanken en -hoven.

Plaatsvervangende magistraten (al dan niet beroepsmagistraten) mogen zetelen in de KMS.

Overgangsbepaling : Zonder afbreuk te doen aan de reeds bestaande KMS, is de oprichting van nieuwe KMS binnen hoven en rechtbanken facultatief tot 1 september 2025.

Opleidingsverplichting

Om te mogen zetelen in een KMS, moeten deze magistraten (al dan niet beroepsmagistraten of plaatsvervangende magistraten) een gespecialiseerde opleiding in verzoening en doorverwijzing naar bemiddeling hebben gevolgd, zoals aangeboden door het IGO. Deze opleiding staat los van de basisopleiding voor bemiddeling en doorverwijzing naar bemiddeling die ook door het IGO wordt aangeboden.

Overgangsbepaling : De magistraten die zetelen in een KMS op het moment van de inwerkingtreding van onderhavige wet zijn vrijgesteld van het volgen van de gespecialiseerde opleiding verzoening en doorverwijzing naar bemiddeling georganiseerd door het IGO.

BOEK II., TITEL II., HOOFDSTUK I. Minnelijke oplossingen van geschillen.

AFDELING I. ALGEMENE BEPALING (ART. 730/1)

	Art. 730/1, § 1.	
Minnelijke schikking = te bevorderen	De rechter bevordert in elke stand van het geding een minnelijke oplossing van de geschillen.	
	Art. 730/1, §2.	
« Behoudens in kort geding » verhuist van lid 1 naar lid 2. Aan het begin van de procedure kan de rechter (al dan niet in kort geding) de partijen ter zitting <u>ondervragen</u> en <u>informer</u> en over de minnelijke schikking + een persoonlijke verschijning bevelen.	De rechter kan, behoudens in kort geding , op de inleidingszitting of tijdens een zitting bepaald op een nabije datum, de partijen bevragen over de wijze waarop zij voorafgaand aan het geding gepoogd hebben het geschil minnelijk op te lossen en hen inlichten over de mogelijkheden om daar alsnog toe over te gaan. Daartoe kan de rechter de persoonlijke verschijning van de partijen bevelen.	
Aan het begin van de procedure kan de kortgedingrechter de zaak alleen <u>uitstellen</u> met instemming van alle partijen. De andere rechters kunnen de zaak ambtshalve of op verzoek van een van de partijen voor maximaal 1 maand uitstellen. De rechter (al dan niet in kort geding) moet de instemming hebben van alle partijen om de zaak langer dan een maand uit te stellen .	Op vraag van een van de partijen of indien de rechter dit nuttig acht, kan hij, zo hij vaststelt dat verzoening mogelijk is, behoudens in kort geding , op diezelfde inleidingszitting of op een zitting bepaald op een nabije datum, de zaak verdagen naar een vaste datum die een maand niet mag overschrijden, behoudens akkoord van de partijen, teneinde hen in de gelegenheid te stellen om na te gaan of hun geschil geheel of deels op minnelijke wijze kan worden opgelost en om daarover alle nuttige inlichtingen in te winnen.	
De rechter (al dan niet in kort geding) moet de instemming hebben van alle partijen om de zaak meer dan een keer uit te stellen.	De in het tweede lid bedoelde maatregel kan niet worden bevolen indien hij reeds werd bevolen in het kader van hetzelfde geschil.	

STRUCTUUR AFDELINGEN II EN III

<p><u>AFDELING II. DE VERZOENING (ART. 731 TOT 734)</u></p> <p><u>Algemeen (art. 731)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Opdracht van de rechter - Niet verplicht <p><u>Precontentieuze fase (art. 731/1 tot 733)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Verwijzing (art. 731/1) - Oproeping (art. 732, lid 1) - Gevolgen (interest, verjaring) (art. 732, lid 2 et 3) - Akkoord/geen akkoord (art. 733, lid 1) - Gevolg (verjaring) (art. 733, lid 2) <p><u>Geschillenbeslechting (art. 733/1 tot 734)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Verwijzing (art. 733/1, lid 1) - Oproeping (art. 733/1, lid 2) - Akkoord (art. 733/1, lid 3) - Geen akkoord (art. 733/1, lid 4) - Arbeidsrechtbank (art. 734) 	<p><u>AFDELING III. DE KAMER VOOR MINNELIJKE SCHIKKING (ART. 734/1 TOT 734/4)</u></p> <p><u>Rechtstreekse doorverwijzing (buiten zitting) (art. 734/1, § 1)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Precontentieuze fase (art. 734/1, § 1, lid 1) - Geschillenbeslechting (art. 734/1, § 1, lid 2) - Oproeping (art. 734/1, § 1, lid 3) <p><u>Doorverwijzing (tijdens zitting) (art. 734/1, § 2)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Geschillenbeslechting (art. 734/1, § 2, lid 1 et 2) - Oproeping (art. 734/1, § 2, lid 3) <p><u>Gevolgen (art. 734/1, § 3)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Precontentieuze fase (interest, verjaring) (art. 734/1, § 3) <p><u>Akkoord (art. 734/2)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Precontentieuze fase (art. 734/2, § 1) - Geschillenbeslechting (art. 734/2, § 2) <p><u>Geen akkoord (art. 734/3)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Precontentieuze fase (art. 734/3, § 1) - Geschillenbeslechting (art. 734/3, § 2) <p><u>Procedureregels (art. 734/4)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Raadkamer/vertrouwelijkheid (art. 734/4, § 1, lid 1) - Apart gesprek (art. 734/4, § 1, lid 2) - Verschijning in persoon (art. 734/4, § 2) - Beëindiging op elk moment (art. 734/4, § 3) - Verplichting tot terugtrekking (art. 734/4, § 4) - De rechter bepaalt het kader (art. 734/4, § 5)
--	--

OPMERKING :

Krachtens artikel 1734, §5 van het Gerechtelijk Wetboek, worden de procedurele termijnen opgeschort vanaf de dag waarop de partijen gezamenlijk verzoeken om de bemiddeling te bevelen (dit geldt niet voor ambtshalve doorverwijzing naar bemiddeling). Een dergelijke bepaling bestaat niet voor de verzoening, noch voor de KMS. Opgelet: Tenzij de partijen anders overeenkomen, worden de procedurele termijnen tijdens de verzoening dus niet opgeschort.

AFDELING II. DE VERZOENING (ART. 731 TOT 734)**TOELICHTING :**

De tweede afdeling omvat de artikelen 731 tot en met 734 betreffende de verzoening, waarvan de definitie, ontleend aan de voorbereidende werkzaamheden voor de wet van 21 februari 2005 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek wat de bemiddeling betreft, luidt als volgt : een vreedzame wijze om geschillen te regelen dankzij welke de partijen met het oog op de beëindiging van hun geschil elkaar hetzij rechtstreeks verstaan, hetzij via een derde (Wetsvoorstel tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek in verband met de bemiddeling, Toelichting, *Parl.St.* 2003-2004, DOC 51-327/001 van 23 oktober 2003, p. 7).

Algemeen

	Art. 731, lid 1	
	Het maakt deel uit van de rol van de rechter om de partijen te verzoenen.	OPMERKING : Dit artikel, ontleend aan de Franse Code de procédure civil, werd ingevoerd door de wet van 18/6/2018 op initiatief van Gemme Belgium en was een noodzakelijke voorloper voor de ontwikkeling van gerechtelijke verzoening.
	Art. 731, lid 2	
	Behalve in de gevallen waarin de wet voorziet, mag de voorafgaande verzoeningsprocedure niet worden opgelegd.	

Precontentieuze fase

Precontentieuze fase	Art. 731/1	
<p>Oud art. 731, lid 2</p> <p>Een verzoek tot verzoening (precontentieuze fase) is nu mogelijk in beroep.</p> <p>Beperking: druk</p>	<p>Onverminderd het bepaalde in de artikelen 1724 tot 1737 kan iedere inleidende hoofdvordering tussen partijen die bekwaam zijn om een dading aan te gaan en betreffende zaken welke voor dading vatbaar zijn, op verzoek van een partij of met beider instemming vooraf ter minnelijke schikking worden voorgelegd aan de rechter die bevoegd is om in eerste aanleg ervan kennis te nemen. Indien er evenwel ernstige aanwijzingen zijn dat de ene partij geweld, bedreigingen of enige andere vorm van druk gebruikt of heeft gebruikt ten aanzien van de andere partij, is artikel 1734, § 1, derde lid, van overeenkomstige toepassing.</p>	<p>TOELICHTING :</p> <p>Precontentieuze verzoening (gratis) moet ook mogelijk zijn bij het hof van beroep en het arbeidshof.</p> <p>OPMERKING :</p> <p>Hoewel er weinig gebruik van is gemaakt, is de mogelijkheid van een precontentieuze verzoeningsprocedure <u>in eerste aanleg altijd</u> voorzien geweest in het Gerechtelijk Wetboek. In de memorie van toelichting bij het wetsontwerp tot invoering van het Gerechtelijk Wetboek, dat op 10 oktober 1967 werd afgekondigd, lezen we dat : “Het zou niet volstaan als men hier niet bijvoegde dat de rechter ook een verzoeningstaak heeft” (<i>Parl. St. Senaat</i> 1963-1964, nr. 60, p. 158-159).</p> <p>Met de oprichting van proefprojecten voor KMS sinds 2020 wordt deze precontentieuze fase steeds populairder bij advocaten en rechtszoekenden. Er doen zich echter problemen voor op het gebied van <u>bevoegdheid</u> (materieel en territoriaal) en <u>taalgebruik</u>. In het belang van de efficiëntie zullen deze obstakels soms de doorverwijzing naar bemiddeling rechtvaardigen, die deze beperkingen niet kent, behalve wanneer homologatie noodzakelijk is.</p>

Precontentieuze fase	Art. 732	
Oproeping, gewone brief, max een maand	<p>Onverminderd de termijn voor dagvaarding bedoeld in artikel 707, indien één van hen het, zelfs mondeling, verzoekt, worden de partijen bij gewone brief van de griffier opgeroepen om binnen de gewone termijn van een maand te verschijnen op dag en uur door de rechter bepaald.</p>	<p>TOELICHTING :</p> <p>De eerste wijziging van artikel 732 is louter technisch van aard en is bedoeld om de termijn van 8 dagen, de gebruikelijke termijn om te dagvaarden, te vervangen door een termijn van een maand. De kamers voor minnelijke schikking houden immers niet elke week zitting. Om aan de termijn van 8 dagen te voldoen, zouden zaken voor een traditionele inleidingskamer moeten worden ingeleid en vervolgens naar de kamers voor minnelijke schikking moeten worden verwezen. Dit is tijdverlies. Deze verlenging van de termijn betekent dat zaken rechtstreeks aan de kamers voor minnelijke schikking kunnen worden voorgelegd.</p> <p>Zoals echter wordt gesuggereerd in het advies van de Hoge Raad voor Justitie, is de oproepingstermijn, die een wachttermijn is, bedoeld om de gedaagde in staat te stellen zijn persoonlijke verschijning te organiseren. Zonder deze wachttermijn zou de rechter de dag na de oproeping een zitting kunnen houden. Teneinde rekening te houden met zowel de door de rechters van de kamers voor minnelijke schikking geuite behoefte om de termijn te verlengen tot één maand, als met de bezorgdheid van de Hoge Raad voor Justitie, wordt derhalve voorgesteld om aan het begin van de zin de woorden " Onverminderd de termijn voor dagvaarding bedoeld in artikel 707" in te voegen.</p>

		<p>OPMERKING :</p> <p>Er lijkt hier sprake te zijn van verwarring. Zoals de HRJ aangaf, is de termijn voor de oproeping een wachttermijn die wordt toegekend als onderdeel van de rechten van de verdediging. In ieder geval was het noodzakelijk om een maximumtermijn vast te stellen, zodat het verzoek binnen een redelijke termijn behandeld kon worden.</p>
Verzoek ≈ ingebrekestelling : interest begint te lopen.	Indien het verzoek tot minnelijke schikking een aanspraak op een recht bevat, wordt het gelijkgesteld met de ingebrekestelling bedoeld in artikel 5.240 van het Burgerlijk Wetboek.	<p>TOELICHTING :</p> <p>De tweede wijziging, voorgesteld in het advies van het College van hoven en rechtbanken door de arbeidsrechtbanken van Antwerpen, voegt twee nieuwe leden toe. Naar het voorbeeld van de artikelen 1730 en 1731 betreffende de buitengerechtelijke bemiddeling, maakt dit lid het mogelijk om een verzoek tot verzoening (precontentieuze fase) gelijk te stellen met een <u>ingebrekestelling</u> als bedoeld in artikel 5.240 van het Burgerlijk Wetboek (moratoire interesten waarop een partij aanspraak kan maken), op voorwaarde dat het een aanspraak op een recht bevat, teneinde de verzoening aan te moedigen door de partij te beschermen die misschien aarzelt om er een beroep op te doen uit vrees een deel van zijn rechten te verliezen.</p>
Verzoek schorst de verjaring van de vordering gedurende 1 maand	Onder dezelfde voorwaarden schorst het verzoek tot minnelijke schikking gedurende een maand de verjaring van de aan dit recht verbonden vordering.	<p>TOELICHTING :</p> <p>Op dezelfde manier is het de bedoeling om de <u>verjaringstermijn</u> van de vordering verbonden aan dit recht te <u>schorsen</u> vanaf het moment van de <u>aanvraag tot verzoening</u> tot aan de zitting waarbij men verschijnt (maximaal één maand). Als de partijen verschijnen, wordt de schorsing van de verjaringstermijn verlengd voor de duur</p>

		<p>van de verzoening (zie artikel 733 van het Gerechtelijk Wetboek).</p> <p>OPMERKING : De opschorting van de verjaringstermijn van 1 maand vanaf de datum van het verzoek moet worden gezien in samenhang met de oproepingstermijn van maximaal 1 maand.</p>
--	--	--

Precontentieuze fase	Art. 733	
<p>Akkoord -> PV (met bewoordingen van de schikking behalve afstand) Geen akkoord -> PV</p>	<p>Van het verschijnen tot minnelijke schikking wordt proces-verbaal opgemaakt. Indien een schikking tot stand komt, worden de bewoordingen ervan opgetekend in het proces-verbaal, waarvan de uitgifte wordt voorzien van het formulier van tenuitvoerlegging, tenzij de partijen daarvan afzien.</p>	<p>TOELICHTING : De eerste wijziging is voorgesteld in het advies van de Hoge Raad voor Justitie. In het ontwerp werd aanvankelijk voorgesteld om het woord “vaststelt” te vervangen door de woorden “kan vaststellen” om de <u>partijen niet te verplichten hun overeenkomst vast te leggen</u> als zij dat niet willen. De Hoge Raad voor Justitie was van mening dat het ongepast was om de rechter de keuze te geven de verzoeningsvoorwaarden in een proces-verbaal vast te leggen en stelde daarom een andere formulering voor: in het proces-verbaal worden de voorwaarden vastgelegd en op het afschrift wordt de uitvoerbare formule vermeld, tenzij de partijen hiervan afzien.</p> <p>OPMERKING : In de precontentieuze fase kan een zaak worden uitgesteld of voortgezet, maar <u>niet terug op de rol worden gezet.</u> Deze procedure eindigt <u>altijd</u> met een <u>proces-verbaal</u>, ongeacht of er een akkoord is of niet. Als de partijen niet willen dat de voorwaarden</p>

		<p>van het akkoord in het PV worden opgenomen, wordt in het PV alleen vermeld dat de partijen een akkoord hebben bereikt, maar dat ze afstand doen van hun recht om dit in het PV te laten opnemen. Als de partijen geen overeenkomst hebben bereikt, wordt in het PV best niet uitdrukkelijk vermeld dat de verzoening is mislukt, aangezien de poging tot verzoening nog steeds gunstige effecten kan hebben voor de partijen (het kalmeren van de partijen, het herstel van de communicatie, voorbereiding van een mogelijk latere overeenkomst, enz.) De woorden "geen akkoord" of "geen verzoening" hebben daarom de voorkeur boven het woord "mislukking".</p> <p>In de precontentieuze fase hoeven <u>geen kosten</u> of griffierechten te worden betaald.</p> <p>Er is <u>geen brug</u> tussen de precontentieuze fase en de geschillenbeslechting. Als de partijen willen dat hun geschil door de rechtbank wordt beslecht, zullen ze bijgevolg een gewone gerechtelijke procedure moeten opstarten (dit wordt uitdrukkelijk bevestigd in afdeling III over de KMS).</p>
<p>Verschijning -> verjaring opgeschort tijdens de verzoening</p>	<p>Het verschijnen van de partijen op de zitting tot minnelijke schikking schorst de verjaringstermijn voor de duur van de minnelijke schikking.</p>	<p>TOELICHTING :</p> <p>De tweede wijziging bouwt voort op de wijziging in het vorige artikel, namelijk om de rechten van de partijen <u>tijdens de verzoeningspoging</u> (precontentieuze fase) te beschermen door de <u>verjaring van de vordering te schorsen</u>. Deze maatregel moet de partijen aanmoedigen om een poging tot voorafgaande verzoening te doen zonder te vrezen dat ze sommige van hun rechten zullen verliezen. De schorsing <u>eindigt</u></p>

		<p>wanneer het einde van de verzoeningsprocedure wordt vastgelegd in een <u>proces-verbaal van verschijning</u> overeenkomstig de artikelen 733, 734/2, § 1 en 734/3, § 1, lid 1.</p> <p>OPMERKING : Aangezien een precontentieuze fase altijd moet eindigen met een PV (zonder verwijzing naar de rol), is de datum waarop de verzoening eindigt - en dus de datum waarop de verjaringstermijn wordt hervat - de datum van het PV. <u>Opgelet</u>, als de verweerder niet op de eerste verzoeningszitting verschijnt, maar op een volgende zitting na een niet-tegensprekelijk uitstel, kan de verjaringstermijn opnieuw zijn verstreken (1 maand na het verzoek) en wordt deze opnieuw opgeschort wanneer de verweerder op de volgende zitting verschijnt.</p>
--	--	---

Geschillenbeslechting

<p>Geschillenbeslechting</p> <p>Tijdens de aanleg: verzoek van een partij of initiatief rechter (behalve bij verzet van alle partijen)</p> <p>Beperking: druk</p>	<p>Art. 733/1</p> <p>Indien er al een procedure loopt, kan het geschil gedurende het gehele geding ter minnelijke schikking aan de rechter worden voorgelegd, op initiatief van de rechter tenzij alle partijen daartegen gekant zijn of van één partij. Indien er evenwel ernstige aanwijzingen zijn dat de ene partij geweld, bedreigingen of enige andere vorm van druk gebruikt of heeft gebruikt ten aanzien van de andere partij, is artikel 1734, § 1, derde lid, van overeenkomstige toepassing.</p>	<p>TOELICHTING :</p> <p>De invoeging van een nieuw artikel 733/1 <u>verduidelijkt het verschil</u> tussen een precontentieuze verzoening (artikel 731) en een verzoening die plaatsvindt terwijl een geschil hangende is. Uit artikel 731 blijkt niet duidelijk dat het om een precontentieuze fase gaat. De toevoeging hier is alleen bedoeld om de regels te verduidelijken voor gevallen waarin de situatie niet die van artikel 731 is, maar waarin er al een procedure aanhangig is.</p>
--	--	--

		<p>OPMERKING : De rechter kan daarom de zaak op eigen initiatief verzoening voorstellen, tenzij alle partijen hier bezwaar tegen maken.</p>
Oproeping, gewone brief, max 1 maand	De partijen zullen worden opgeroepen overeenkomstig artikel 732.	
Akkoord -> Voorwaarden geacteerd in het vonnis of arrest = facultatief	Indien een schikking tot stand komt, kan akte worden genomen van de bewoordingen van die schikking in een vonnis of arrest overeenkomstig artikel 1043.	<p>TOELICHTING : Het akkoord dat aan het einde van een dergelijke procedure wordt bereikt, zal daarom uiteraard een akkoordvonnis of een akkoordarrest zijn in overeenstemming met artikel 1043, dat, indien nodig, de griffierechten en andere kosten zal vereffenen.</p> <p>OPMERKING : Bij geschillenbeslechting kunnen de voorwaarden van de overeenkomst alleen worden vastgelegd in een <u>vonnis of arrest</u> (niet in een proces-verbaal, dat alleen is voorzien in procedures die voorafgaan aan het geding en waarin geen kosten hoeven te worden vereffend). Alleen een akkoordvonnis of arrest kan uitvoerbaar zijn.</p> <p>Net als in de precontentieuze fase zijn de partijen <u>niet verplicht om hun overeenkomst</u> in een vonnis of arrest <u>vast te laten leggen</u> als ze dat niet willen.</p> <p>In dit geval kunnen zij, om een einde te maken aan de procedure, de rechter vragen om een <u>afstand</u> van de procedure of de rechtsvordering te akteren of om de <u>zaak door te halen van de rol</u>. De kosten of griffierechten zullen in dit vonnis of arrest ook worden vereffend.</p>

		<p>De partijen kunnen ook vragen dat de zaak wordt <u>verzonden naar de rol</u> waarvan zij ambtshalve zal worden weggelaten onder de voorwaarden van artikel 730, §2 Ger.W.</p> <p>Bij een afstand, behoudens andersluidend akkoord, zijn de <u>griffierechten</u> verschuldigd door de partij die afstand doet (art. 827 van het Ger.W.). Bij weghaling of doorhaling, behoudens andersluidend akkoord, zijn de griffierechten verschuldigd door de partij die de zaak op de rol heeft laten zetten (art. 269, §2 van het Wetboek van registratie-, hypotheek- en griffierechten).</p>
Geen akkoord -> verzoek van partij om de procedure voort te zetten	Als de minnelijke schikking geen uitkomst biedt, kan de gewone gerechtelijke procedure op initiatief van een van de partijen voortgezet worden.	<p>TOELICHTING :</p> <p>In overeenstemming met het advies van de Raad van State is een lid toegevoegd waarin de praktische gevolgen van een eventuele voortzetting van de lopende procedure worden uiteengezet ingeval de verzoening geen resultaat oplevert.</p> <p>OPMERKING :</p> <p>Voortzetting van de procedure is <u>niet automatisch</u>. Partijen houden het initiatiefrecht.</p>

Geschillenbeslechting	Art. 734	
Arbeidsrechtbank : in bepaalde gevallen verplicht de wet een voorafgaande verzoening	<p>Elk debat voor de arbeidsrechtbank, betreffende een van de vorderingen genoemd in artikel 578, moet, op straffe van nietigheid, worden voorafgegaan door een poging tot minnelijke schikking die op het zittingsblad wordt aangetekend.</p> <p>Indien partijen niet tot verzoening komen, wordt daarvan melding gemaakt in het vonnis.</p>	

AFDELING III. DE KAMER VOOR MINNELIJKE SCHIKKING (ART. 734/1 TOT 734/4)

TOELICHTING :

Aangezien in dit ontwerp wordt overwogen de aanvankelijk voor de familierechtbank opgerichte kamer voor minnelijke schikking uit te breiden tot alle hoven en rechtbanken van burgerlijke, ondernemings- en sociale zaken, moet een afdeling worden gecreëerd die volledig gewijd is aan de werking van deze kamer en die kan worden gebruikt door alle rechtbanken die deze kamers voor minnelijke schikking oprichten en niet alleen door de familierechtbanken. De oprichting van een afzonderlijke afdeling maakt het ook mogelijk om de regels die reeds zijn vastgesteld bij de oprichting van de kamers voor minnelijke schikking van de familierechtbanken en die momenteel zijn opgenomen in artikel 1253ter/1, § 3, in één afdeling onder te brengen en de praktijken die door bepaalde rechtbanken in het kader van proefprojecten zijn ingevoerd (pretoriaans), te uniformiseren.

TOELICHTING :

Het is bovendien vermeldenswaardig dat de kamers voor minnelijke schikking geen monopolie hebben op verzoening en/of verwijzing naar bemiddeling. Elke rechter kan inderdaad verzoenen en doorverwijzen naar bemiddeling, maar de speciale regels voor de kamer voor minnelijke schikking (vertrouwelijkheid, verplichting tot terugtrekking, enz.) zijn niet van toepassing, tenzij anders overeengekomen met de partijen in overeenstemming met dwingende regels van openbare orde.

TOELICHTING :

In tegenstelling tot wat de Hoge Raad voor Justitie meent, zijn dit niet twee fundamenteel verschillende procedures. De regels van verzoening volgens het gemene recht zijn van toepassing op de kamer voor minnelijke schikking, tenzij een uitzondering wordt gespecificeerd in het specifieke hoofdstuk dat aan de kamer voor minnelijke schikking is gewijd. Het is dus niet nodig om de twee te splitsen en alles twee keer te herhalen. Verwijzingen naar de procedure van gemeen recht zijn daarom volledig gerechtvaardigd.

Rechtstreekse doorverwijzing (buiten zitting)

Cf. De verzoening volgens het gemeen recht

	Art. 734/1, § 1.	
Precontentieuze fase : verzoek partij	De zaken kunnen ter minnelijke schikking worden voorgelegd aan de kamer voor minnelijke schikking onder de voorwaarden bedoeld in artikel 731/1.	TOELICHTING : Naar aanleiding van een opmerking van de Raad van State zou het nuttig zijn om te verduidelijken dat er drie verschillende manieren zijn waarop een zaak naar de kamer voor minnelijke schikking kan worden verwezen: 1. ofwel is er geen procedure hangende en kan een partij een verzoek tot verzoening indienen onder dezelfde voorwaarden als artikel 731/1 (precontentieuze fase) en worden de partijen opgeroepen op basis van artikel 732 van het Gerechtelijk Wetboek. Dit is de situatie bedoeld in artikel 734, § 1, lid 1;
Geschillenbeslechting : verzoek van een partij of initiatief rechter (behalve bij verzet van alle partijen)	Het geschil kan ook ter minnelijke schikking aan de kamer voor minnelijke schikking worden voorgelegd, onder de voorwaarden bedoeld in artikel 733/1, eerste lid.	2. of er is een procedure aanhangig (geschillenbeslechtingsfase, bijvoorbeeld bij dagvaarding) en de zaak wordt niet behandeld (de zaak staat bijvoorbeeld op de rol of wordt in staat gesteld). Op dat moment kan de zaak, op initiatief van de rechter (door middel van een selectiesysteem) of op verzoek van een partij, worden vastgesteld voor een verzoeningszitting onder de voorwaarden van artikel 733/1, lid 1 en worden de partijen opgeroepen overeenkomstig artikel 732. Dit is bepaald in artikel 734, § 1, lid 2;
Oproeping, gewone brief, max 1 maand	De partijen worden opgeroepen overeenkomstig artikel 732.	

Doorverwijzing (tijdens zitting)

Bijzonderheid : verwijzing van de oorspronkelijke kamer naar de KMS

<p>Geschillenbeslechting</p> <p>Tijdens een zitting: verzoek van een partij of initiatief rechter (behalve bij verzet van alle partijen)</p> <p>-> vermelding op het zittingsblad (PV)</p>	<p>Art. 734/1, § 2.</p> <p>Op verzoek van een van de partijen of indien hij dit nuttig acht tenzij alle partijen daartegen gekant zijn, kan de rechter ook, gedurende het gehele geding, de doorverwijzing van de zaak naar de kamer voor minnelijke schikking van dezelfde rechtbank of van hetzelfde hof bevelen, middels eenvoudige vermelding op het proces-verbaal van de zitting.</p>	<p>3. of er is een procedure aanhangig (geschillenbeslechtingsfase, bijvoorbeeld door dagvaarding) en er is een zitting aan de gang (inleidingszitting of pleitzitting). Tijdens deze zitting kan, op initiatief van de rechter of op verzoek van een partij, het dossier naar de kamer voor minnelijke schikking worden verwezen (art. 734/1, § 2, lid 1), wordt het dossier door de griffie van de verwijzende kamer (inleidingskamer of pleitkamer) fysiek overgemaakt aan de griffie van de KMS (art. 734/1, § 2, lid 2) en roept de griffie van de KMS de partijen op (art. 734/1, § 2, lid 3). Dit is het geval voorzien in lid 2.</p> <p>OPMERKING :</p> <p>Tijdens een zitting kan de rechter de zaak dus op eigen initiatief naar de KMS verwijzen, tenzij alle partijen hiertegen bezwaar maken. <u>In de praktijk</u> zal de rechter er nog steeds voor moeten zorgen dat doorverwijzing naar de KMS geen tijdverlies is en niet wordt gezien als een rechtsweigerings of een excuus om het geschil of een deel ervan niet te hoeven beslechten.</p>
<p>Verzending dossier naar griffier KMS</p>	<p>Binnen drie dagen na die beslissing zendt de griffier het dossier van de procedure over aan de griffier van de kamer voor minnelijke schikking waarnaar de zaak werd doorverwezen.</p>	<p>TOELICHTING :</p> <p>Er wordt bovendien gespecificeerd, zoals in het advies van de Raad van State wordt</p>
<p>Oproeping, gewone brief, max 1 maand</p>	<p>De griffier van de kamer voor minnelijke schikking roept de partijen bij eenvoudige brief op om te verschijnen, binnen een maand, op de</p>	<p>TOELICHTING :</p> <p>Er wordt bovendien gespecificeerd, zoals in het advies van de Raad van State wordt</p>

	dag, de plaats en het uur van de zitting waarop de zaak zal worden behandeld.	gesuggereerd, dat de partijen moeten worden gedagvaard binnen een <u>termijn</u> die de procedure niet onredelijk vertraagt, in dit geval <u>één maand</u> .
Beperking : druk	Indien er evenwel ernstige aanwijzingen zijn dat de ene partij geweld, bedreigingen of enige andere vorm van druk gebruikt of heeft gebruikt ten aanzien van de andere partij, is artikel 1734, § 1, derde lid, van overeenkomstige toepassing.	

Gevolgen

Cf. De verzoening volgens het gemeen recht

Precontentieuze fase	Art. 734/1, § 3.	
<ul style="list-style-type: none"> • Verzoek ≈ ingebrekestelling : interest begint te lopen • Verzoek schort de verjaring van de vordering op gedurende 1 maand • Verschijning -> verjaring geschorst tijdens de verzoening 	In de gevallen bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, zijn de artikelen 732, tweede en derde lid en 733, tweede lid, van toepassing.	

Akkoord

Cf. De verzoening volgens het gemeen recht

Precontentieuze fase	Art. 734/2, § 1.	
Akkoord -> PV (met bewoordingen van de schikking behalve afstand)	In de zaken die op grond van artikel 734/1, § 1, eerste lid, aanhangig zijn gemaakt en waarbij de minnelijke schikking uitkomst biedt, worden de bewoordingen van de schikking door de kamer voor minnelijke schikking opgetekend in het proces-verbaal van verschijning tot	

	minnelijke schikking, waarvan de uitgifte wordt voorzien van het formulier van tenuitvoerlegging, tenzij de partijen daarvan afzien.	
--	--	--

Cf. De verzoening volgens het gemeen recht

Geschillenbeslechting	Art. 734/2, § 2.	
Akkoord -> Voorwaarden geacteerd in het vonnis of arrest = facultatief	In de gevallen bedoeld in artikel 734/1, § 1, tweede lid, en § 2, waarbij de minnelijke schikking uitkomst biedt, kan akte worden genomen van de bewoordingen van het geheel of gedeeltelijk akkoord in een vonnis of een arrest overeenkomstig artikel 1043.	

Geen akkoord

Cf. De verzoening volgens het gemeen recht

Precontentieuze fase	Art. 734/3, § 1.	
Geen akkoord -> PV	In de zaken die op grond van artikel 734/1, § 1, eerste lid, aanhangig zijn gemaakt en waarbij de minnelijke schikking geen uitkomst biedt, sluit het proces-verbaal van verschijning tot minnelijke schikking de procedure af.	TOELICHTING : Opnieuw wordt een onderscheid gemaakt tussen precontentieuze- en de geschillenbeslechttingsfase. Voor de precontentieuze fase geldt dat het proces-verbaal van de verschijning voor de verzoening een einde maakt aan de procedure.
Gerechtelijke procedure in te leiden	Vervolgens kunnen de partijen, indien ze dat wensen, een gewone gerechtelijke procedure inleiden om hun geschil door de rechtbank of het hof te laten beslechten.	TOELICHTING : Daarna staat het de partijen vrij om een "klassieke" gerechtelijke procedure te starten.

		OPMERKING : Dit bevestigt dat er <u>geen verband</u> bestaat tussen de precontentieuze fase en de geschillenbeslechtingfase.
--	--	--

Bijzonderheid : Verwijzing door de KMS naar de oorspronkelijke kamer

Geschillenbeslechting	Art. 734/3, § 2.	
Geen akkoord -> procedure voortgezet voor de oorspronkelijke kamer	In de gevallen bedoeld in artikel 734/1, § 1, tweede lid en § 2, waarbij de minnelijke schikking geen uitkomst biedt, wordt de gewone gerechtelijke procedure voortgezet voor de oorspronkelijke kamer.	TOELICHTING : Voor wat betreft de geschillenbeslechtingfase wordt de zaak, indien verzoening voor de kamer voor minnelijke schikking geen resultaat oplevert, naar de oorspronkelijke kamer terugverwezen volgens dezelfde procedures als die van artikel 734/1, § 2, eerste en tweede lid (proces-verbaal van de terechtzitting en toezending van het procesdossier).
-> vermelding op het zittingsblad (PV) Verzending dossier naar griffier oorspronkelijke kamer	De kamer voor minnelijke schikking verwijst het dossier, volgens dezelfde vormvereisten als bepaald bij artikel 734/1, § 2, eerste en tweede lid, door naar de oorspronkelijke kamer.	OPMERKING : Wanneer verzoening voor de KMS slechts tot een gedeeltelijk akkoord leidt, moet de zaak ook naar de oorspronkelijke kamer worden terugverwezen, zodat de resterende geschilpunten zo nodig kunnen worden opgelost.
Oproeping om voor de oorspronkelijke kamer te verschijnen per gerechtsbrief indien een partij daarom verzoekt (mondeling tijdens de zitting van de KMS of schriftelijk achteraf)	Indien een van de partijen op de zitting voor een minnelijke schikking daarom heeft verzocht, roept de griffier van de oorspronkelijke kamer de partijen bij gerechtsbrief op om te verschijnen op de dag, de plaats en het uur van de zitting waarop de zaak zal worden behandeld. Dit verzoek kan ook schriftelijk door een van de partijen na de doorverwijzing worden gedaan.	TOELICHTING : In afwijking van artikel 734/1, § 2, derde lid, worden de partijen <u>niet automatisch</u> opgeroepen voor de zitting van de oorspronkelijke kamer. Na een niet-verzoening is het mogelijk dat de partijen het geding niet wensen voort te zetten. Zij moeten de gelegenheid krijgen hierover na te denken en de oproeping mag derhalve niet automatisch

		<p>plaatsvinden. De oproeping zal daarom alleen worden uitgebracht als een partij daarom verzoekt op de verzoeningszitting waarin werd vastgesteld dat er geen verzoening kon gebeuren of schriftelijk, na de verwijzing, aan de relevante griffie van de rechtbank.</p> <p>OPMERKING : De griffier moet dit <u>mondelinge verzoek noteren in het proces-verbaal van de zitting.</u> De oproeping wordt <u>per gerechtsbrief</u> gedaan, want als een partij niet aanwezig is op de zitting voor de oorspronkelijke kamer, kan er een vonnis tegen die partij worden uitgesproken.</p>
--	--	---

Procedureregels

Bijzonderheid van de KMS

Precontentieuze fase/ Geschillenbeslechting	Art. 734/4, § 1.	
Raadkamer Vertrouwelijkheid	De zittingen tot minnelijke schikking die worden gehouden door de kamers voor minnelijke schikking verlopen in raadkamer overeenkomstig artikel 757, § 2, eerste lid, 14°. Alles wat wordt gezegd of geschreven in de loop van en ten behoeve van die zittingen is vertrouwelijk overeenkomstig artikel 1728. Bij schending van de vertrouwelijkheidsplicht, is artikel 1728, § 4, van toepassing.	
Apart gesprek (akkoord partijen nodig)	Met instemming van de partijen, kan de rechtbank of het hof, indien de rechtbank of het hof dit nuttig acht, ook aparte gesprekken voeren met elk van de partijen.	TOELICHTING : Naast de vertrouwelijkheid voorziet het ontwerp ook in de mogelijkheid voor de rechter om, indien hij of zij dit nuttig acht en alleen met instemming van de partijen, "caucussen" te

	<p>voorzien, d.w.z. afzonderlijke besprekingen te houden met elk van de partijen afzonderlijk. Dit instrument wordt veel gebruikt in de bemiddeling (M. GONDA, "Chapitre II - Les étapes de la médiation" in <i>Droit et pratique de la médiation</i>, ed. 2, Brussel, Larcier, 2021, 240, n° 507 et 508; A. BRIDOUX, "Titre VIII - La confidentialité", in <i>Les écrits en médiation selon le Code judiciaire</i>, ed. 2, Brussel, Larcier, 2015, 155 e.v.). Het stelt de verzoenende rechter in staat om op de hoogte te zijn van informatie die niet gedeeld wordt / kan worden tijdens de plenaire zitting, maar die niettemin cruciaal is voor de mogelijkheid om tot een onderhandelde oplossing te komen (bijvoorbeeld de grenzen van het mandaat waaraan de vertegenwoordiger van een van de partijen gebonden is) of zelfs om, indien nodig, de soms onuitgesproken standpunten van de partijen bij te stellen. De magistraat heeft derhalve een beter inzicht in de zaak en een grotere vrijheid in de oplossingen die hij ook zelf kan voorstellen. (A. DEJOLLIER, op. cit., 655, nr. 36). Bovendien is de verzoenende rechter, die een andere rol speelt in het kader van de KMS, ook een rechter die zetelt in de gewone kamers en die dus vertrouwd is met de rechtspraak en tijdens een caucus objectieve aanwijzingen kan geven aan de partijen, waardoor de partijen soms hun vorderingen bijstellen. Hierdoor kan een oplossing mogelijk worden gemaakt (A. DEJOLLIER, op.cit., 656, nr. 37; B. Petit, "Passerelle entre conciliation et procédure judiciaire", <i>Ius & Actores</i>, 2008/1, 118). Petit,</p>
--	---

		<p>"Passerelle entre conciliation et procédure judiciaire", <i>Ius & Actores</i>, 2008/1, 118). Sommigen zullen wijzen op de problematische afwezigheid van het tegensprekelijk debat wanneer deze caucussen worden georganiseerd. In dit opzicht is het echter belangrijk om de specifieke rol van de verzoenende rechter te benadrukken, die er niet in bestaat om over het geschil te beslissen, zoals de rechter in een gewone kamer. Zo hebben de partijen niet tot doel de rechter te overtuigen, zodat een tegensprekelijk debat niet noodzakelijk essentieel is om tot een oplossing te komen (A. DEJOLLIER, op.cit., p. 655, nr. 36). Bovendien zijn de beginselen van de burgerlijke rechtspleging niet van openbare orde en kunnen zij dus door de partijen terzijde worden geschoven. Daarnaast voorziet de tekst uitdrukkelijk in een akkoord tussen de partijen over het principe van de caucus, indien de rechter van deze mogelijkheid gebruik maakt, hetgeen ook geen verplichting uitmaakt (C. SMETS-GARY, et M. BECKER, "Chapitre 2 – Le caucus" in <i>Médiation et techniques de négociation intégrative</i>, ed. 1, Brussel, Larcier, 2011, 308).</p> <p>OPMERKING : Het gebruik van de caucus door een rechter wordt soms bekritiseerd met het argument dat de verzoenende rechter niet mag concurreren met erkende bemiddelaars en dat leden van rechtbanken, gerechtshoven, openbare ministeries en griffies niet als bemiddelaar</p>
--	--	--

		<p>kunnen optreden (en niet dezelfde instrumenten kunnen gebruiken). Hoewel sommige van de instrumenten die in deze twee methodes worden gebruikt dezelfde zijn, blijft het een feit dat de gerechtelijke verzoening een methode is om geschillen minnelijk op te lossen die een aanvulling vormt op, en geen concurrentie vormt met, de gerechtelijke bemiddeling via een erkend bemiddelaar. Het is belangrijk te voorkomen dat partijen/juristen de gerechtelijke verzoening zien als een vorm van 'kosteloze' gerechtelijke bemiddeling. Rechters moeten op dit punt duidelijk zijn en, indien nodig, de partijen/juristen herinneren aan de specifieke kenmerken van deze twee methoden van minnelijke geschillenoplossing en aan de redenen waarom de ene methode geschikter is dan de andere voor de minnelijke schikking van een specifiek geschil. De bedoeling moet altijd en alleen zijn op maat van partijen te werken.</p>
--	--	---

Precontentieuze fase/ Geschillenbeslechting	Art. 734/4, § 2.	
Verschijning in persoon	<p>Op de dag van de zitting tot minnelijke schikking moeten de partijen in persoon verschijnen, in voorkomend geval bijgestaan door hun advocaten of de personen die worden vermeld in artikel 728. Indien een rechtspersoon in het geding is, wordt die vertegenwoordigd door een natuurlijke persoon die hem kan verbinden behoudens andersluidende beslissing van de kamer voor minnelijk schikking.</p>	<p>TOELICHTING : Lid 2 voorziet in het principe van de persoonlijke verschijning, indien nodig bijgestaan door een advocaat of de personen zoals vermeld in artikel 728 van het Gerechtelijk Wetboek. In het geval van rechtspersonen wordt gespecificeerd dat de natuurlijke persoon die de rechtspersoon vertegenwoordigt in staat moet zijn deze laatste te verbinden, gezien alle partijen anders tijd verliezen. Deze regels zijn bedoeld om de kansen op het bereiken van een akkoord te maximaliseren. Wanneer niet aan deze regels</p>

		kan worden voldaan, mag dit hoe dan ook <u>niet verhinderen</u> dat het geschil aan de rechter wordt voorgelegd voor verzoening.
Precontentieuze fase/ Geschillenbeslechting	Art. 734/4, § 3.	
Mogelijkheid tot stopzetting op elk moment door de rechter of een partij	Zowel de partijen als de rechter bij de kamer voor minnelijke schikking kunnen te allen tijde een einde stellen aan de minnelijke schikking.	
Precontentieuze fase/ Geschillenbeslechting	Art. 734/4, § 4.	
Verplichting tot terugtrekking door de rechter	Een rechter die de verzoeningsprocedure heeft uitgevoerd in een geschil dat aan de kamer voor minnelijke schikking is voorgelegd, onthoudt zich ervan deel te nemen aan een vonnis of arrest over de uitkomst van hetzelfde geschil voor een andere kamer. Doet hij dat niet, dan kan hij worden gewraakt overeenkomstig artikel 828, 9°.	OPMERKING Alleen als de rechter zijn opdracht tot verzoening heeft uitgevoerd, is hij verplicht om zich terug te trekken. <u>Als de verzoening geheel niet is gestart, is er geen verplichting tot terugtrekking.</u>
Precontentieuze fase/ Geschillenbeslechting	Art. 734/4, § 5.	
De rechter legt het kader uit.	Op de eerste zitting van minnelijke schikking zet de rechter de beginselen van dit artikel uiteen.	OPMERKING : Het uitleggen van het kader door de rechter is een <u>belangrijke fase</u> in de verzoening. Het stelt de partijen en de advocaten gerust en plaatst hen in een goede positie om het verzoeningsproces te beginnen. Het verdient de voorkeur ervoor te zorgen dat de partijen zich aan deze beginselen houden. Hoewel de wet er niet in voorziet, is het ook nuttig om de <u>rollen van rechters en advocaten</u> te specificeren, die verschillen van hun rollen in gewone gerechtelijke procedures.

